

Hæstekraft. Her er Arbeidskjørelse og Steenskørelse etc.; naar jeg bruger min Hæstebesætning dertil, kan jeg ved Hjælp af denne ellers spildte Kraft skaffe mig et Erhverv. Nu kan han imidlertid ikke faae dette Arbejde uden igjennem en Licitation, det er offentligt Arbejde, der bliver udbudt, og Enhver byder det bedste, han kan, og han, den driftige Mand, som regner paa sin Kraft og Udholdenhed, kommer til at blive den Lavestbydende, hvorved han kommer til at faae dette Arbejde. Nu har han imidlertid forregnet sig, og det er Noget, der kan hænde den Dygtigste — vore Bygmestere bevise det hver Dag, vi have ikke een, om end nok saa godt og dyrt betalt Bygmester, uden at han meer end eengang paa Statens Regning kan forregne sig circa 30 pCt.; det kan altsaa hænde den Allerbedste. Nu arbejder altsaa denne omtalte Mand freidig i Sommerens Løb og tilsætter derved, inden Høsten kommer, den lille Capital, han havde til Driftscapital, og hvormed han i Høstens Tid skulde lønne de Folk, han leier, og hvorved han skulde ernære sig, indtil han igjen af sin Høst kan faae sit Udbytte; men nu er hans Høst saa lovende, at han kan see, at, naar han kun kan gaae denne Periode igjennem, saa vil han kunne slaae sig igjennem, og, om han end ikke kan indvinde det Tabte, kan han i Tidens Længde, stolende paa sin Kraft og sin Flib, naae hen til en bedre Tid. Var det nu ikke sørgeligt, om han ikke kunde faae Laan, og vilde han ikke være bedre tjent med at faae Laan til 5 pCt. og selv til 6 pCt. end ingen Penge at kunne faae? Det, synes mig, ligger saa klart og simpelt for Dagen, at det Spørgsmaal maa gribe enhver Mand:

Hvoraf kan det komme, at Børisen paa Penge er saa dyr? Men Svaret er jo meget simpelt, nemlig: Fordi vi i de senere Aar have indvundet ved vor Arbeidskraft en større Masse af Land, end vor naturlige og almindelige Capital strækker til, at holde i Virksomhed, og fordi en stor Mængde af de Personer, som i den gode Tid have havt Overmaal af Fortjeneste, have endnu villet spænde Buen høiere og ere komne til ved Slutningen af de gode Tider at eie meget gode Eiendomme, Bøgne, Hæste, Inventarium o. s. v., men ingen rede Driftscapital. Vi i det Hele taget som Stat, som Almeenhed ere gaaede ud, ligesom i det øvrige Europa, efter hidtil at have levet under heldige Conjunctioner, med at fylde Millioner bort. Hvorfor skulle nu de Folk, som maaskee have taget mindst Deel i, at Tingene have stillet sig saaledes, bøde derfor ved at tvinges til at give deres Penge bort til en lavere Rente? Det er ogsaa meget rigtigt bemærket (D. Müller) her, at det er Ens egne Børn, man vil forhindre fra at faae de smaa Smuler, hvoraf de skulle leve; det er Tjenestefolkene, paa hvis Regning man vil have billige Penge, det er de Smaa og Trængende i Berden, som have stræbet og hobet Noget sammen, for at kunne have et usfelt Subsistensmiddel, man vil tvinge til at levere disse deres Midler ud for en lavere Priis, end Penge ellers ere at faae til. Vent ganske rolig, lad den indbildte Værdi synke ned, lad igjen Driftscapitalen vore op til den naturlige og rigtige Værdi, til det Arbejdsformaal, vi have, saa vil man see, at hele Vanstæreligheden vil hæve sig af sig selv.